

koji način bave odgojem vjere ili se za to spremaju.

V. Humski

SNAGA SUSRETA. Muško i žensko stvori ih. Priručnik za mlade. Izdala Pastoralno-katehetska služba »Kršćanske sadašnjosti«, Zagreb 1974. Stranica 81.

Ovaj priručnik za mlade pokušava mladima suvremenim i vrlo razumljivim jezikom govoriti o seksualnosti kao vrednosti kojom je Bog obdario svako ljudsko biće. Po njoj mi postojimo kao muškarci i žene. Po njoj se mi ljudi ostvarujemo kao osobe. Po njoj se ostvaruje najveće ljudsko djelo: rađanje nova čovjeka. Spolnost ili seksualnost jest, dakle, temeljno ljudsko svojstvo. Bez njega nitko od nas ljudi ne bi mogao istinski i stvarno živjeti. Stoga je opravdano da i kršćanski odgojitelj, kateheta, mladima progovori o toj stvarnosti i to ozbiljno, istinski i u ozačaju ljubavi. Budući da na tom području još uvijek ima najviše tabua, kateheta se mora latiti teške zadaće da i on s vjerske i humane strane mladome dađe sve potrebne informacije o tom području našeg života. Kateheti će u tome izvršno pomoći ovaj priručnik, barem kao putokaz kako mladima govoriti o seksualnosti i kako im tu najuzvišeniju stvarnost fizičkog ljudskog života tumačiti.

Priručnik je prijevod s francuskog *La force des rencontres. Homme et femme il les crea* (izdanje »Fides«, Montreal, Kanada). U Kanadi je priručnik izišao s odobrenjem Biskupske konferencije Kanade. U nas je prijevod ove knjižice izazvao nešto bure, ali, smatramo mi, neopravdano. Moramo biti svjesni činjenice da naša suvremena mladež o seksualnosti iz drugih izvora i previše znađe. Stoga im je potrebno o toj stvarnosti govoriti potpuno, otvoreno i iskreno a sa stanovišta poštenja, humanosti i vjere. Upravo je to pokušao učiniti ovaj priručnik pa ga u tom duhu treba i prihvatiti i po njemu ozbiljno s mladima raditi.

A. R.

Ivan Pavić, RADOSNA VIJEST. Deveto prerađeno izdanje katekizma za 2. i 3. razred s posebnom pripravom za prvopričesnike. Izdalo HKD sv. Ćirila i Metoda, Zagreb 1975. Stranica 170.

Ovaj put, u devetom prerađenom izdanju, »Radosnu vijest« izdaje HKD sv. Ćirila i Metoda i tako to djelo uvrštava u svoj niz katekizama koje je izdalo kao pomoć vjeroučiteljima i djeci, prije svega onoj koja se spremaju za prvu pričest. Katekizam je pisan klasičnim katekizamskim metodama a tekstovi su ilustrirani crtežima da bi se djeci živahnije usjeklo u pamet ono što se u tekstu opisuje.

Knjiga ima ove dijelove: Bog iz svoje dobrote stvara svijet (stvaranje ljudi, prapovijest i povijest spašenja u Starom zavjetu); Novi zavjet (navještenje, rođenje i život Isusa Krista); Muka Isusova (iscrpno je opisana Isusova muka); Isus proslavljen (Isusovo uskrsnuće i proslavljenje); Posljednje stvari (nebo, čistište, pakao, uskrsnuće tijela i sudnji dan); Budite sveti (o Duhu svetome u nama, o euharistiji); Pomirenje s Bogom i s Crkvom (sakramenat pomirenja); Zrelí kršćani (sakramenat potvrde, svećenički red, ženidba i sakramenat bolesničkog pomazanja); Život po vjeri (razmatranje o Božjim zapovijedima).

Pisac je knjigu doista preradio. Pokušao je približiti kršćansku poruku suvremenoj djeci. Imao je u vidu i koncilsku obnovu liturgije i uopće Crkve.

Knjiga pridonosi raznolikosti naših katekizamskih priručnika koji su nam sada na raspolaganju.

V. Humski

Celestin Tomić, PSALMI. Kratak uvod i komentar. Zagreb 1973, str. 191. Izdao Provincijalat franjevac konventualaca, Zagreb, P. Miškine 31.

Knjiga Celestina Tomića o psalmima ima 191 stranicu a sadrži *Predgovor* (5—6) koji je napisao N. M. Roščić, *Uvod* (7—16) u kojem či-

talac može saznati sve što je potrebno znati o psalmima (ime, redni brojevi, stvaranje psalama, vrijeme sastava psalma, gradnja psalama, povijest tumačenja psalama i dr.) i *Glavni dio*, s devet rimskih brojeva (I do IX), u kojem autor ukratko tumači svaki psalam. U tom glavnom dijelu autor ne slijedi psalme kako se oni nižu u Bibliji, od 1. do 150., nego je psalme — kako to danas čine svi egzegeti — podijelio ovako: I. himni ili hvalospjevi (17—44), II. zahvalnice (45—62), III. tužbalice (63—114), IV. psalmi pouzdanja (115—122), V. psalmi Jahve-kralja (123—128), VI. kraljevski psalmi (129—148), VII. psalmi Siona (149—158), VIII. psalmi liturgije vjernoosti Jahvi (159—166) i IX. mudrosni psalmi (167—192). U svakom dijelu Tomić još posebno obrađuje, istina sasvim kratko, neka pitanja vezana uz određenu vrstu psalama, kao životni smještaj («Sitz im Leben», kako ga egzegeti zovu njemačkim jezikom), gradnju i dr. Istina, to autor čini neujednačeno: negdje tumači samo životni smještaj i gradnju psalma (kao npr. kod himana ili hvalospjeva, str. 17—18), a negdje (kao npr. kod tužbalica, str. 63 sl.) i podjelu, karakteristike, okolnosti i narav patnji u Izraelu; teološka misao u psalmima, a negdje (kod brojeva IV, V, VII i VIII) premalo ili čak ništa ne kaže općenito o tim psalmima, nego odmah prelazi na tumačenje pojedinih psalama.

Knjiga se ne može čitati najednput, od prve do zadnje stranice po redu. To bi čitaoca previše umaralo i ne bi, konačno, ničemu vodilo, ne bi postiglo onaj cilj koji je sam pisac želio postići. Knjigu je naime pisac namijenio onima koji mole Časoslov naroda Božjega, i u toj uzvišenoj molitvi neprestano mole upravo psalme. Pisac želi ovim kratkim tumačenjima psalama svim moliteljima Časoslova pomoći da bolje i dublje shvate molitveni sadržaj psalama. Ova knjiga ima stoga biti pomagalo za bolje i učinkovitije moljenje Časoslova. Zato pisac ostavlja po strani sve što ne bi tome cilju koristilo. Stoga se on uopće ne upu-

šta u inače složena pitanja tekstualne, literarne i povijesne kritike, što bi za znanstvenu obradu psalama bilo neophodno potrebno učiniti. Pisac želi molitelju Časoslova pružiti *praktičan*, i to kratak — gotovo skiciran — komentar psalama. U tome je uspio i za to su mu molitelji Časoslova veoma zahvalni. On je naime proniknuo u dubine biblijske poruke, ovladao je biblijskim gradivom. Istina, čitalac knjige, molitelj Časoslova, želio bi da neki psalmi budu nešto opširniji i biblijsko-teološki dublje protumačeni. Pisac često pokušava psalme povezati s porukom ostalih biblijskih pisaca, osobito proroka (Izaije, Jeremije i Ezekijela), što je vrlo pohvalno. Koji put, ali previše rijetko, pisac pokušava u tumačenje psalma unijeti i mišljenje pokojeg kršćanskog Oca (kao npr. za Ps 96 na str. 126). Onome koji čita Časoslov trebalo bi za dublje razumijevanje psalama češće navoditi tumačenja Otaca. Tako bi čitanje psalama bilo teološki bogatije.

U knjizi ima, na žalost, mnogo pogrešaka, uglavnom tiskarskih. Budući da piščev stil na nekim mjestima postaje težak (neobičan poredak riječi, nelogične interpunkcije), čitalac se mora pri čitanju komentara više naprezati nego bi to bilo potrebno.

Knjiga ovakve naravi našoj je čitalačkoj publici, osobito svećenicima, i više nego dobro došla: ona je već bila neophodno potrebna. Zato zahvaljujemo ocu Tomiću što se potrudio i svećenicima pružio u ovoj svojoj knjizi kratko ali izvrsno tumačenje psalama.

Adalbert Rebić

Jean Guittou, PAVAO VI I SVETA GODINA. Put k obnovi i pomirenju. Preveo Radovan Grgec. Izd. HKD Sv. Ćirila i Metoda. Zagreb 1975.

Nemoguće je apstrahirati mišljenje od životnog uvjerenja čovjeka. Inače mišljenje postaje umjetno, neozbiljno, zaustavlja se na izmišljenom kraju i tako postaje lakoumna igra ljudi ugrađenih u preživjele sisteme. Nesklone prilike za teologiju